

CONFERINȚA cu tema „INDUSTRIA ENERGETICĂ ROMÂNEASCĂ – TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR”

Sinteza evenimentului

Dr. ing. Vasile Rugină, consilier al CNR-CME

Toate strategiile energetice elaborate în ultimele decenii fac referire la faptul ca o mare parte a instalațiilor de producere au o vechime mare. Aceste instalații sunt, totuși, în funcțiune și contribuie la funcționarea sistemului energetic național. Rezultatele eforturilor mari depuse de generația anterioară sunt vizibile încă și merită să fie mai bine cunoscute, mai ales de către tânăra generație. Un prim obiectiv al manifestării organizate de CNR-CME a fost de a păstra în memoria colectivă aceste eforturi și rezultatele lor.

Pe de altă parte, la nivel internațional și, în particular, la nivelul UE, sectorul energiei traversează o perioadă de profunde transformări. Uniunea Energetică Europeană a stabilit că este necesar să fie acoperite cinci dimensiuni-cheie: securitatea energetică, piața internă a energiei, eficiența energetică, decarbonizarea și cercetarea/ inovarea/ competitivitatea. Acest lucru presupune o transformare fundamentală a sistemului energetic al Europei, realizabilă prin acțiuni coordonate la nivelul Uniunii și la nivel național. Prezentarea și discutarea unor aspecte importante despre prezentul și (mai ales) viitorul sectorului energiei din România a reprezentat cel de-al doilea obiectiv al manifestării.

Conferința a avut loc în ziua de **28 februarie 2019** în amfiteatrul acad. Martin Bercovici de la ISPE SA și a fost moderată de către dl dr. ing. Iulian IANCU, președintele CNR-CME.

Deschizând lucrările întâlnirii, moderatorul a prezentat unele date privind începuturile dezvoltării sectorului energiei în țara noastră. Astfel, în anul 1857, totalul producției Țărilor Române a însumat 275 tone țiței brut, România fiind cea dintâi țară în statistica mondială a producției petroliere. În anul 1909 a fost descoperit un depozit de gaz metan în zona Sărmășel, județul Mureș; în anul 1914 a fost finalizată conducta Sărmășel-Turda. Petrolul a fost elementul-cheie care a asigurat creșterea economică a României din perioada interbelică. Dezvoltarea industriei s-a accentuat în perioada economiei centralizate. În anul 1950 s-a aprobat primul Plan decenal de electrificare a țării. În anul 1955 a intrat în funcțiune Dispecerul Energetic National. Perioada de tranziție spre economia de piață a însemnat un declin semnificativ al ramurii și sunt necesare eforturi pentru revigorarea sa. Contextul internațional este dificil, numeroase țări confruntându-se cu situații conflictuale interne. Trebuie valorificat potențialul intern și dezvoltată capacitatea națională de cercetare/ dezvoltare/ inovare.

În cadrul manifestării au fost susținute următoarele prezentări:

- Ioan AVRAM, fost ministru al industriei constructoare de mașini, fost ministru al energiei electrice o lungă perioadă (1965-1985): „Realizări remarcabile din trecut ale industriei energetice”;
- Doru VIȘAN, secretar de stat, Ministerul Energiei: „Probleme actuale ale sectorului energetic din România”;
- Niculae HAVRILEJ, membru în Consiliul de Administrație ELECTRICA SA, consilier al ministrului Energiei: Obiective strategice pentru dezvoltarea sectorului energetic național”;
- Radu Cosmin BĂDIȚĂ, secretar general ANRE: „Probleme actuale și de perspectivă ale reglementării în domeniul energiei în România”;
- Teodor CHIRICA, consilier al directorului general SN NUCLEARELECTRICA SA: „Dezvoltarea componentei nucleare a sectorului energetic național”;
- Emanuel BABICI, fost director IMGB, fost ministru adjunct și secretar de stat;
- Cosmin URȘOIU, director general UCM Reșița: „Trecut, prezent și viitor pentru UCM Reșița”;
- Cosmin BĂNICĂ, prodecan al Facultății de Inginerie Electrică, Universitatea Politehnica București: „Proiecte de cercetare realizate la Facultatea de Inginerie Electrică, Universitatea Politehnica București”;
- Sorin ELISEI, Senior Consultant Deloitte Romania: „Dezvoltarea durabilă a sectorului energetic național; PNIESC”;
- Ionuț PURICA, cercetător la Institutul de Prognoză Economică: „Istorie și perspective în fabricația de echipamente pentru CNE – exemplu de caz: Coloanele D20”;
- Mihai Toader PASTI, președinte FEL Romania: „Prezentul și viitorul sectorului energetic din România prin ochii (și mintea) tinerei generații”

Din lucrările prezentate și din discuțiile care au avut loc au rezultat numeroase concluzii, o selecție a acestora (cu un caracter, evident, subiectiv) fiind prezentată în continuare:

- 1) În perioada economiei centralizate, industrializarea a reprezentat obiectivul strategic fundamental al politicii economice. Cu eforturi imense (și, în mod frecvent, cu sacrificii) s-a construit o industrie performantă din punct de vedere tehnic. În sectorul energetic, investițiile au fost realizate inițial cu echipamente din import (URSS, Cehoslovacia, dar și Franța etc), dar s-a realizat relativ rapid o industrie autohtonă capabilă să construiască cele mai complicate echipamente la standarde performante de calitate (IMGB Vulcan, UCM Reșița, Electroputere Craiova, Automatica etc). România producea practic toate echipamentele necesare transportului

feroviar, rutier și naval (locomotive electrice și Diesel, vagoane de pasageri și de marfă, autoturisme, camioane etc), necesare agriculturii (tractoare, mașini agricole etc), echipamente de automatizare etc. Multe dintre acestea erau fabricate pe bază de licență și exportul realizat este o dovadă a calității lor. Pe de altă parte au fost și eșecuri, cel mai răsunător din sectorul energetic fiind cel al centralei pe șisturi bituminoase de la Anina.

Criteriile economice nu reprezentau întotdeauna o prioritate.

- 2) Conform statisticilor oficiale, România dispune în prezent de o capacitate de producție de 23600 MW. Cu toate acestea, la un consum de 7500–8000 MW există probleme de alimentare și de asigurare a funcționării sistemului energetic național în siguranță. Situația este provocată de faptul că multe grupuri sunt incluse în statistici, dar ele nu mai sunt funcționale. Este necesară realizarea formalităților de reautorizare în vederea menținerii în rezervă de funcționare.
- 3) Se discută mult despre obiectivele strategice de investiții în SEN – de exemplu grupurile 3 și 4 de la CNE Cernavodă. Ne confruntăm însă cu probleme presante pe termen scurt, care trebuie rezolvate cât mai urgent. Există încă o birocrație imensă. Investiții noi și importante sunt blocate în justiție din cauza unor nesfârșite contestații la licitații. O simplificare a cadrului legislativ specific este necesară.
- 4) Realizarea într-un termen cât mai scurt a grupurilor pe gaze naturale de la Iernut și Deva va contribui la rezolvarea problemelor actuale, inclusiv compensarea dezechilibrelor actuale din SEN.
- 5) România nu își poate permite să piardă lignitul din structura balanței energetice. Centralele din bazinul Oltenia au un rol important în funcționarea SEN, iar performanțele lor tehnico-economice sunt foarte bune. Ele au însă nevoie de un anumit sprijin pentru a se menține pe piață.
- 6) Sursele regenerabile de energie vor avea în continuare un rol important și în creștere. Valorificarea lor va trebui însă realizată fara scheme de sprijin și cu acumulare de energie.
- 7) Cogenerarea și SACET reprezintă probleme delicate, despre care se vorbește mult, dar pentru care se face relativ puțin. Este semnificativ, din acest punct de vedere, faptul că în Ministerul Energiei nu există o direcție de specialitate pe această problemă. S-au realizat progrese privind realizarea unor centrale de cogenerare cu performanțe ridicate (București-Vest, Oradea etc). Marea problemă o reprezintă rețelele de termoficare.
- 8) Liberalizarea pieței energiei a reprezentat un eveniment foarte important și poate fi motorul dezvoltării tehnologice a sectorului. Companiile de utilități înregistrează profituri mari și au o situație financiară remarcabilă. Ele au astfel capacitatea de a realiza programe de investiții și au responsabilitatea acestei realizări.
- 9) Proiectul de realizare a unor stocări de gaze naturale în zona Craiova (Ghercești) va contribui atât la creșterea flexibilității sistemului electroenergetic, cât și la echilibrarea sistemului de gaze naturale. Se înregistrează deja un interes semnificativ din partea investitorilor pentru acest proiect, coroborat cu trecerea unui grup de la centrala Craiova pe gaze, această investiție fiind una cu prioritate mare.
- 10) Actuala echipă de conducere a ANRE orientează în mod ferm instituția cu fața către consumatorul final. În ultima perioadă s-a lucrat la elaborarea metodologiilor de aplicare a OUG 114 astfel încât să se pastreze o piață funcțională și să se stimuleze investițiile.
- 11) Este necesară elaborarea unei strategii naționale pentru dezvoltarea industriei electrotehnice/ electronice capabilă să producă utilaje/ echipamente pentru sectorul energetic.
- 12) Se insistă în mod repetat despre rolul tinerei generații în dezvoltarea în continuare a sistemului electroenergetic (și a economiei în general). Opiniile sunt însă, de regulă, formulate și prezentate de reprezentanți ai altor generații. Ar fi, cu certitudine, benefic să li se ofere și tinerilor ocazii de a-și prezenta puncte de vedere proprii.